

Vlaamse vereniging voor arts-specialisten in opleiding

28/03/2019

MEMORANDUM VLAAMSE ARTS-SPECIALISTEN IN OPLEIDING Verkiezingen 2019

Naar aanleiding van de Vlaamse, Federale en Europese verkiezingen wenst de Vlaamse vereniging voor Arts-Specialisten in Opleiding (VASO) een memorandum uit te brengen voor de toekomstige beleidsmakers.

Hieronder worden enkele punten aangehaald die voor de artsen in opleiding essentieel zijn voor de toekomst. Wij hopen dan ook dat politici met deze punten rekening houden en laten terugkomen in toekomstige regeerakkoorden.

1. Uitwerking groenboek en kwaliteitsbewaking

Tijdens de huidige legislatuur werden grote stappen gezet om een duidelijk kader te creëren voor de vervolgopleiding van arts-specialisten. De verdere uitwerking vraagt echter nog het nodige werk. Als arts-specialisten in opleiding willen wij de volgende regering vragen om dit als een prioriteit te beschouwen en hier werk van te maken. Speciale aandacht vragen we voor **kwaliteitsbewaking** van de opleiding. Overheidsfinanciering kan enkel toegekend worden aan kwalitatieve stageplaatsen. Het lijkt ons vanzelfsprekend dat deze kwaliteitsbewaking op een **gecentraliseerde en geautomatiseerde** wijze gebeurt.

Verder ijveren we voor duidelijke richtlijnen voor de momenten wanneer het misloopt tijdens de opleiding en de kwaliteit van opleiding te wensen overlaat. Vanzelfsprekend spelen ook de lokale instanties een rol, maar ook een **centrale ombudsfunctie** die kan optreden als bemiddelaar heeft voor ons een plaats in de organisatie van de opleiding van arts-specialisten in opleiding.

2. Sociaal statuut

Ondanks de beloftes in het regeerakkoord van de regering Michel bleef het **Sui Generi statuut** de laatste regeerperiode ongewijzigd. Iedereen is het er echter over eens dat dit statuut dringend aan vernieuwing toe is. Het huidige sociale statuut van artsen in opleiding (ASO) zorgt niet voor pensioenopbouw, de jaren als ASO tellen niet mee als "gewerkte jaren" in de berekening van de pensioenleeftijd, ASO's hebben geen recht op werkloosheidsuitkering na hun jaren als assistent, er is geen mogelijkheid tot ouderschapsverlof, geen mogelijkheid tot palliatief verlof en - minder belangrijk - een 13e maand en vakantiegeld ontbreken.

Het gebrek aan deze sociale rechten is niet enkel iets wat uit de vorige eeuw lijkt te stammen. Ook zien we veranderingen in de attitude van jonge artsen waardoor zij nog meer dan ooit tevoren nood hebben aan meer sociale voorzieningen. We denken bijvoorbeeld aan de mogelijkheid tot **deeltijds werk** tijdens de opleiding en de grote vraag hiernaar (ca. 30 à 50% van de ASO's). Dit brengt een verlenging van de opleiding met zich mee en dus nog langer uitstel tot het opbouwen van sociale rechten. Tot slot lijkt het ons ook een logische en ideologische keuze om het statuut om te vormen naar een **sociaal statuut van de 21e eeuw**.

Speciale aandacht willen we vragen voor de problematiek van **werkloosheid** en het afstuderen van de dubbele cohorte specialisten tijdens de volgende legislatuur. We zien vandaag al ettelijke specialismen waar het als startende arts-specialist moeilijk is om werk te vinden. Van zodra de dubbele cohorte afstudeert zal deze problematiek enkel toenemen. Subquota komen te laat. Een snelle actie voor deze groep jonge artsen aan het begin van hun carrière is dus noodzakelijk.

3. Verduidelijking en naleving van de wettelijke collectieve arbeidsvoorwaarden

Vandaag de dag is er behoorlijk wat heterogeniteit in de **loonvoorwaarden** die nu gehanteerd worden. Deze verschillen in loonvoorwaarden lopen al gauw op tot een jaarlijks netto bedrag van enkele duizenden euro's en een diversiteit aan extralegale voordelen (gratis hospitalisatieverzekering, aantal vakantiedagen...). Dit terwijl arts-specialisten in opleiding niet altijd evenveel invloed hebben op de samenstelling van hun opleidingsplan. Gunstige of minder gunstige arbeidsvoorwaarden hangen dus af van het lot. In dit kader pleiten wij voor een homogenisering van de arbeidsvoorwaarden via een **collectieve arbeidsovereenkomst**. Wij vragen de toekomstige Minister van Volksgezondheid om hiermee snel aan de slag te gaan - al dan niet met advies van de Nationale Paritaire Commissie Geneesheren-Ziekenhuizen - en vervolgens onderhandelingen op te starten om de overeenkomst af te sluiten. Het staat als een paal boven water dat artsen-in-opleiding hierbij **zelf mee aan tafel zitten** en de onderhandelingen niet louter boven hun hoofd gevoerd worden zoals in het verleden.

De wet op de arbeidsduur en de wet Colla voorzien een kader voor de arbeidsvoorwaarden van ASO's. Ondanks dat de wet zowel een vergoeding voorziet voor werkuren in kader van wachtdiensten, als een vergoeding voor de werkuren in kader van de opting-out (60u werkweek i.p.v. 48u werkweek) zien we een grote diversiteit in de toepassing en invulling van dit kader. We vragen dan ook aan de volgende regering om hier op korte termijn een initiatief rond te ondernemen. Hetzij via een **verduidelijking van de wetgeving**, hetzij via het mogelijk maken van een **CAO voor arts-specialisten in opleiding** (cfr. supra).

Voor welke optie ook gekozen wordt, menen wij te kunnen stellen dat de **vergoedingen boven het minimum (wettelijk) netto uurloon** dienen te liggen. Dit is vandaag op heel wat diensten niet gegarandeerd omdat de wettelijke bepalingen niet toegepast worden.

4. Faciliterende rol spelen in implementatie deeltijds werk

Sinds 2017 is het – theoretisch - mogelijk om de beroepsopleiding tot arts-specialist op **deeltijdse basis** af te leggen. Hoewel we ten opzichte van onze buurlanden hier redelijk laat mee zijn, is dit een goede evolutie. Uit bevragingen bij de Vlaamse arts-specialisten in opleiding weten we dat ca. 30 tot 50% zou willen ingaan op deze mogelijkheid waarbij voornamelijk voor een tewerkstelling van 80% VTE geopteerd wordt.

In de praktijk zien we echter dat de Vlaamse ziekenhuizen en stagediensten deze mogelijkheid niet bieden. Eén van de redenen is omwille van de onduidelijkheid rond hoe de opting-out zich verhoudt tot deeltijds werk. **Verduidelijking van de wetgever** is dan ook noodzakelijk.

5. Subquota

Ondanks meermaals de vraag gesteld te hebben inspraak te krijgen in het dossier van de subquota bleek er voor de ASO-vertegenwoordigers geen plaats aan de tafel op het Kabinet van Welzijn en Volksgezondheid. Wij zouden de volgende Vlaamse regering echter willen vragen om dit dossier verder ter harte te nemen. Zelf zijn wij voorstander van een **numerus clausus voor elke discipline** om het probleem van knelpuntspecialismen (in de ruime zin van het woord, met zowel tekorten als overschotten) aan te pakken.

Hierbij aansluitend ijveren we voor meer **transparantie** over de beschikbare plaatsen binnen elk universitair netwerk. Dit moet op voorhand duidelijk zijn voor studenten zodat zij vrij kunnen solliciteren binnen elk netwerk.

Aanvullend op de quota pleiten we er voor om mogelijkheid tot **differentiatie** in de afgesproken persoonsvolgende financiering van arts-specialisten in opleiding te voorzien afhankelijk van de discipline. Het zou niet mogen zijn dat de financiële draagkracht van stagediensten een remmende factor is in het voorzien van voldoende opleidingsplaatsen conform de planning van het medisch aanbod. Door te differentiëren in ondersteuning van stagediensten hopen we dit op te lossen.

Als laatste punt in de aanpak van de zogenaamde knelpuntspecialismen met een tekort aan artsen zouden we per knelpuntspecialisme een **werkgroep** in het leven willen roepen met naast afgestudeerde specialisten ook ASO's en studenten. Deze werkgroepen onderzoeken de remmende factoren bij studenten in de keuze van hun specialisme en doen aanbevelingen ter **opwaardering** van het specialisme waardoor dit aantrekkelijker wordt. Deze aanbevelingen kunnen zowel van financiële aard zijn als ook over de invulling van het beroep gaan of ter verbetering van de work-life balance,... Een continue **opvolging** van welke disciplines met tekorten en/of overschotten kampen via het kadaster van medische beroepen is noodzakelijk.

6. Contingentering

Als Vlaamse arts-specialisten in opleiding vragen wij om de contingentering onder **geen beding te schrappen**. Naast de betaalbaarheid van de zorg en het tegengaan van overconsumptie willen wij in deze discussie voornamelijk de aandacht vestigen op **de kwaliteit van opleiding**.

De poorten wagenwijd openen zal voor een massieve instroom van studenten zorgen waarvoor onvoldoende ruimte is om onderwijs op een degelijke en kwalitatieve manier te organiseren. Dit niet enkel in de basisopleiding, maar voornamelijk in de vervolgopleiding waar het nu al zoeken is naar een voldoende aantal opleidingsplaatsen.

Het is van groot belang dat elke student die de opleiding start deze succesvol kan afronden met voldoende praktijkervaring en een persoonlijke begeleiding. Enkel zo kunnen we de artsen van morgen succesvol opleiden en kan onze hoogkwalitatieve gezondheidszorg behouden blijven.

7. Opleiding en netwerkvorming

De ziekenhuishervorming die de vorming van ziekenhuisnetwerken voorziet werd vorige legislatuur vormgegeven. Deze hervorming omvat ook de concentratie van bepaalde zorg binnen het ziekenhuisnetwerk. Speciale aandacht vragen wij hier voor de opleiding van arts-specialisten. Hun stageplan is vandaag de dag **verbonden aan stagediensten binnen ziekenhuizen**.

Door de netwerkvorming en concentratie van zorg dreigen zij zo bepaalde aspecten minder aan bod te zien komen tijdens de opleiding. Concentratie van zorg mag geen concentratie van bepaalde delen van de opleiding inhouden. **Rotaties binnen een ziekenhuisnetwerk** moeten dan ook - indien noodzakelijk voor een kwalitatieve opleiding - mogelijk gemaakt worden.

Namens de artsen in opleiding in Vlaanderen,

Het Bestuur van de Vlaamse vereniging voor Arts-Specialisten in Opleiding

*Dr. Frederik Deman
Dr. Jonas Brouwers
Dr. Miet Vandemaele
Dr. Cynthia D'Hondt
Dr. Bas Bruneel*

CONTACT
*info@vaso.be
www.vaso.be*